Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 12ης Μαΐου 2016*

«ΕΓΤΠΕ — Τμήμα Εγγυήσεων — ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ — Δαπάνες εξαιρούμενες από τη χρηματοδότηση — Βοοειδή και αιγοπρόβατα — Κατ' αποκοπήν δημοσιονομική διόρθωση — Εφάπαξ διόρθωση — Άρθρα 48 και 69 του κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003 — Ειδικά δικαιώματα — Υποχρέωση αιτιολογήσεως»

Στην υπόθεση T-384/14,

Ιταλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τις G. Palmieri και B. Tidore,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους P. Rossi και D. Bianchi,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα μερικής ακυρώσεως της εκτελεστικής αποφάσεως 2014/191/ΕΕ της Επιτροπής, της 4ης Απριλίου 2014, για τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 104, σ. 43), καθόσον αποκλείει ορισμένες δαπάνες της Ιταλικής Δημοκρατίας,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Frimodt Nielsen, πρόεδρο, F. Dehousse και A. M. Collins (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 10ης Δεκεμβρίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

Απόφαση[1] *[παραλειπόμενα]*

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

21 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 3 Ιουνίου 2014, η Ιταλική Δημοκρατία άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

22 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

23 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 10ης Δεκεμβρίου 2015.

24 Η Ιταλική Δημοκρατία ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση, καθόσον της επιβάλλει δημοσιονομικές διορθώσεις ύψους 5 026 453,43 και 1 860 259,60 ευρώ·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

25 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

26 Η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως λόγους ακυρώσεως αφορώντες, κατ' ουσίαν, την παράβαση των κανόνων της Ένωσης περί της ΚΓΠ, την παράβαση ουσιώδους τύπου λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, καθώς και την παραβίαση πλειόνων γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης, μεταξύ των οποίων οι αρχές της αναλογικότητας, της νομιμότητας και της ασφάλειας δικαίου, καθόσον η Επιτροπή εφάρμοσε δημοσιονομικές διορθώσεις, πρώτον, στο πλαίσιο της χορηγήσεως προσθέτων ενισχύσεων, υπό την έννοια του άρθρου 69 του κανονισμού 1782/2003, και, δεύτερον, στο πλαίσιο του καθορισμού των ειδικών δικαιωμάτων, υπό την έννοια των άρθρων 47 και 48 του ίδιου κανονισμού.

27 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ιταλική Δημοκρατία δήλωσε ότι παραιτείται από τον λόγο ακυρώσεως που αφορά την εσφαλμένη εφαρμογή της κατ' αποκοπήν διορθώσεως ύψους 3 477 225 ευρώ, καθόσον η διόρθωση αυτή στηριζόταν στη μη τήρηση των κριτηρίων διαπιστεύσεως των οργανισμών πληρωμών. Ως εκ τούτου, το αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς περιορίζεται στη νομιμότητα της εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογής των άρθρων 47, 48 και 69 του κανονισμού 1782/2003 για τη θεμελίωση των δημοσιονομικών διορθώσεων ύψους 1 860 259,60 ευρώ και 5 026 453,43 ευρώ, αντιστοίχως.

1 — Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο.

Προκαταρκτικές εκτιμήσεις

28 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται ότι το ΕΓΤΠΕ και το Ταμείο χρηματοδοτούν μόνον τις δαπάνες που πραγματοποιούνται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών (αποφάσεις της 8ης Μαΐου 2003, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-349/97, Συλλογή, EU:C:2003:251, σκέψη 45, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, Ελλάδα κατά Επιτροπής, C-300/02, Συλλογή, EU:C:2005:103, σκέψη 32, και της 12ης Σεπτεμβρίου 2012, Ελλάδα κατά Επιτροπής, T-356/08, EU:T:2012:418, σκέψη 12).

29 Συναφώς, όπως προκύπτει από τους αφορώντες το ΕΓΤΠΕ και το Ταμείο κανόνες, τα κράτη μέλη οφείλουν να διενεργούν σύνολο διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων προκειμένου να διασφαλίζουν ότι τηρούνται προσηκόντως οι ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις χορηγήσεως των ενισχύσεων. Αν δεν υφίσταται τέτοια συνολική οργάνωση ελέγχων ή αν η εφαρμογή της από κράτος μέλος είναι πλημμελής σε σημείο που να εξακολουθούν να υφίστανται αμφιβολίες ως προς την τήρηση των προϋποθέσεων αυτών, η Επιτροπή ορθώς δεν αναγνωρίζει ορισμένες από τις δαπάνες του οικείου κράτους μέλους (αποφάσεις της 12ης Ιουνίου 1990, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-8/88, Συλλογή, EU:C:1990:241, σκέψεις 20 και 21, της 14ης Απριλίου 2005, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-468/02, EU:C:2005:221, σκέψη 36, και της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, T-183/06, EU:T:2009:370, σκέψη 31).

30 Από τη νομολογία προκύπτει επίσης ότι, ακόμη και αν η κανονιστική ρύθμιση περί πριμοδοτήσεων δεν επιβάλλει ρητώς στα κράτη μέλη υποχρέωση θεσπίσεως μέτρων εποπτείας και διαδικασιών ελέγχου, όπως αυτά τα οποία παραθέτει η Επιτροπή στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ και του Ταμείου, γεγονός παραμένει ότι η υποχρέωση αυτή μπορεί να απορρέει, ενδεχομένως εμμέσως, από το γεγονός ότι, βάσει των κανόνων που αφορούν το ΕΓΤΠΕ και το Ταμείο, εναπόκειται στα κράτη μέλη να οργανώσουν αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου και εποπτείας (αποφάσεις Ισπανία κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 29, EU:C:2005:221, σκέψη 35, της 24ης Απριλίου 2008, Βέλγιο κατά Επιτροπής, C-418/06 P, Συλλογή, EU:C:2008:247, σκέψη 70, και της 4ης Σεπτεμβρίου 2009, Αυστρία κατά Επιτροπής, T-368/05, EU:T:2009:305, σκέψη 76).

31 Όσον αφορά τους κανόνες περί του βάρους αποδείξεως στον τομέα της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών, η Επιτροπή, προκειμένου να αποδείξει την παράβαση των κανόνων της ΚΓΠ, δεν οφείλει να αποδείξει κατά τρόπο εξαντλητικό την ανεπάρκεια των διεξαχθέντων από τις εθνικές διοικητικές αρχές ελέγχων ή την αντικανονικότητα των αριθμητικών στοιχείων τα οποία διαβίβασαν, αλλά να παρουσιάσει αποδεικτικά στοιχεία για τη σοβαρή και εύλογη αμφιβολία που διατηρεί ως προς τους ελέγχους αυτούς ή τα αριθμητικά αυτά στοιχεία. Η ως άνω ελάφρυνση του βάρους αποδείξεως για την Επιτροπή εξηγείται από το γεγονός ότι το κράτος μέλος βρίσκεται στην πλέον κατάλληλη θέση προκειμένου να συλλέξει και να επαληθεύσει τα αναγκαία στοιχεία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του Ταμείου (αποφάσεις της 11ης Ιανουαρίου 2001, Ελλάδα κατά Επιτροπής, C-247/98, Συλλογή, EU:C:2001:4, σκέψεις 7 έως 9, της 1ης Ιουλίου 2009, Ισπανία κατά Επιτροπής, T-259/05, EU:T:2009:232, σκέψη 112, και Ελλάδα κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 28, EU:T:2012:418, σκέψη 13).

32 Πράγματι, η διαχείριση της χρηματοδοτήσεως του Ταμείου στηρίζεται κυρίως στις εθνικές διοικητικές αρχές στις οποίες έχει ανατεθεί η φροντίδα για την αυστηρή τήρηση των κανόνων της Ένωσης. Το σύστημα αυτό, το οποίο στηρίζεται στην εμπιστοσύνη μεταξύ των εθνικών αρχών και της Ένωσης, δεν προβλέπει κανένα συστηματικό έλεγχο εκ μέρους της Επιτροπής, η διενέργεια του οποίου θα ήταν, άλλωστε, πρακτικώς αδύνατη γι' αυτήν. Μόνον το κράτος μέλος είναι σε θέση να γνωρίζει και να καθορίζει με ακρίβεια τα απαραίτητα για την κατάρτιση των λογαριασμών του Ταμείου στοιχεία, ενώ η Επιτροπή στερείται της αναγκαίας εγγύτητας προκειμένου να λαμβάνει τις πληροφορίες που χρειάζεται από τους επιχειρηματίες (αποφάσεις της 1ης Οκτωβρίου 1998, Ιρλανδία κατά Επιτροπής, C-238/96, Συλλογή, EU:C:1998:451, σκέψη 30, της 7ης Ιουλίου 2005, Ελλάδα κατά Επιτροπής, C-5/03, Συλλογή, EU:C:2005:426, σκέψη 97, και της 17ης Οκτωβρίου 2012, Ισπανία κατά Επιτροπής, T-491/09, EU:T:2012:550, σκέψη 25).

33 Στο κράτος μέλος απόκειται, κατά συνέπεια, να προσκομίσει τις πλέον λεπτομερείς και πλήρεις αποδείξεις περί του αληθούς των ελέγχων του ή των αριθμητικών στοιχείων του και, ενδεχομένως, περί της ανακρίβειας των όσων υποστηρίζει η Επιτροπή (απόφαση Ελλάδα κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 28, EU:T:2012:418, σκέψη 13).

34 Το οικείο κράτος μέλος δεν μπορεί να αντικρούσει τις διαπιστώσεις της Επιτροπής χωρίς να στηρίξει τα δικά του επιχειρήματα σε στοιχεία αποδεικνύοντα την ύπαρξη αξιόπιστου και λειτουργικού συστήματος ελέγχου. Εφόσον το κράτος μέλος δεν κατορθώσει να αποδείξει ότι οι διαπιστώσεις της Επιτροπής είναι ανακριβείς, οι διαπιστώσεις αυτές αποτελούν στοιχεία ικανά να δημιουργήσουν σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη θέσπιση ενός κατάλληλου και αποτελεσματικού συνόλου μέτρων εποπτείας και ελέγχου (αποφάσεις της 28ης Οκτωβρίου 1999, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-253/97, Συλλογή, EU:C:1999:527, σκέψη 7, Ισπανία κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 28, EU:C:2003:251, σκέψη 48, της 12ης Ιουλίου 2011, Σλοβενία κατά Επιτροπής, T-197/09, EU:T:2011:348, σκέψη 40, και Ελλάδα κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 28, EU:T:2012:418, σκέψη 35).

35 Υπό το πρίσμα αυτών των σκέψεων πρέπει να εξετασθούν οι λόγοι ακυρώσεως τους οποίους προέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία προς στήριξη της προσφυγής της, όσον αφορά τις δύο κατηγορίες δημοσιονομικών διορθώσεων που εφαρμόσθηκαν με την προσβαλλομένη απόφαση.

[παραλειπόμενα]

2. Επί του λόγου ακυρώσεως που αφορά την εφάπαξ διόρθωση στο πλαίσιο του καθορισμού και της καταβολής των ειδικών δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 47 και 48 του κανονισμού 1782/2003

80 Η Ιταλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι εφάρμοσε ορθώς τα άρθρα 43 και 48 του κανονισμού 1782/2003 σε όλες τις περιπτώσεις μεταβιβάσεως των δικαιωμάτων ενισχύσεων από έναν γεωργό σε άλλον ή διαδοχής στα δικαιώματα αυτά τις οποίες αφορά η προσβαλλομένη απόφαση. Κατά την Ιταλική Δημοκρατία, ορθώς ο υπολογισμός των δικαιωμάτων ειδικών ενισχύσεων έγινε με τη διατήρηση χωριστών, αφενός, του ποσού αναφοράς της δραστηριότητας εκτροφής και, αφετέρου, των δικαιωμάτων ενισχύσεων που συνδέονται προς τις εκτάσεις. Το σύστημα αναδιανομής των δικαιωμάτων αυτών συμβιβάζεται με την κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης, δεδομένου ότι τηρεί την επιταγή περί της ιχνηλασιμότητας των δικαιωμάτων ενισχύσεως.

81 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα της Ιταλικής Δημοκρατίας.

82 Κατ' αρχάς, παρατηρείται ότι, στο σημείο 4.16 του δικογράφου της προσφυγής, η Ιταλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι παράνομη «λόγω παραβιάσεως των γενικών αρχών της αναλογικότητας, της νομιμότητας, της ασφάλειας δικαίου, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθώς και παραβάσεως του καθήκοντος αιτιολογήσεως». Διαπιστώνεται ότι, όσον αφορά τις αρχές και το καθήκον των οποίων η παραβίαση προβάλλεται, η Ιταλική Δημοκρατία δεν ανέπτυξε καμία, έστω και συνοπτική, επιχειρηματολογία. Ειδικότερα, καθόσον επικαλείται έλλειψη πλήρους και κατάλληλης αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς να επισημάνει τα σημεία ως προς τα οποία δεν υπάρχει αιτιολογία και χωρίς να διευκρινίσει τα νομικά και πραγματικά στοιχεία ως προς τα οποία απαιτούνταν συμπληρωματικές εξηγήσεις, το δικόγραφο της προσφυγής δεν ανταποκρίνεται στις επιταγές του άρθρου 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας, οπότε οι διάφορες αυτές αιτιάσεις πρέπει να κριθούν απαράδεκτες (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 2008, Mote κατά Κοινοβουλίου, T-345/05, Συλλογή, EU:T:2008:440, σκέψεις 75 έως 77).

83 Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι, με την υπό κρίση αιτίαση, η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει κατ' ουσίαν παράβαση των άρθρων 47 και 48 του κανονισμού 1782/2003.

84 Πρέπει να θεωρηθεί επίσης ότι η εκτίμηση της υπό κρίση αιτιάσεως αφορά μόνον την ορθότητα της ερμηνείας του άρθρου 48 του κανονισμού 1782/2003 την οποία υιοθέτησε η Επιτροπή στην προσβαλλομένη απόφαση, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που προσκομίστηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία. Πράγματι, όπως προκύπτει από τις ανταλλαγές επιχειρημάτων κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι διάδικοι διαφωνούν ως προς την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στη διάταξη αυτή.

85 Η εφάπαξ διόρθωση ποσού 1 860 259,60 ευρώ, την οποία εφάρμοσε η Επιτροπή με την προσβαλλομένη απόφαση, λόγω του αδικαιολόγητου καθορισμού και της αδικαιολόγητης απονομής ειδικών δικαιωμάτων ενισχύσεων, δεν αποτέλεσε αντικείμενο προηγούμενης διαδικασίας συμβιβασμού και, συνεπώς, καμία εξήγηση δεν παρέχεται συναφώς στη συνοπτική έκθεση. Η παράλειψη που προσάπτεται στην Ιταλική Δημοκρατία επεξηγήθηκε στα έγγραφα της Επιτροπής της 22ας Δεκεμβρίου 2010 και της 13ης Δεκεμβρίου 2012 (βλ. σκέψεις 12 και 14 ανωτέρω). Αφορά, αφενός, τη διάθεση των ειδικών δικαιωμάτων ενώ έχουν χορηγηθεί δικαιώματα για τα αιγοπρόβατα και τα βοοειδή και για τις επιφάνειες και, αφετέρου, την κατανομή των ειδικών δικαιωμάτων για τον τομέα του ελαιόλαδου, για τα οικονομικά έτη 2006 έως 2009. Στα έγγραφά της, η Επιτροπή προσάπτει στις ιταλικές αρχές ότι διαχειρίστηκαν εσφαλμένως τις καταστάσεις αυτές σωρεύσεως δικαιωμάτων ενισχύσεως. Οι καταστάσεις τις οποίες αφορά η υπό κρίση αιτίαση περιγράφονται ως εξής:

— αν ένας γεωργός με ειδικά δικαιώματα απονεμηθέντα βάσει της περιόδου αναφοράς έχει λάβει από άλλο γεωργό (κατόπιν μεταβιβάσεως ή κληρονομικής διαδοχής) εκτάρια και τα αντίστοιχα ποσά πριν το πρώτο έτος εφαρμογής του καθεστώτος ενιαίας ενισχύσεως, οι ιταλικές αρχές δεν έχουν κατανείμει την αξία των ειδικών δικαιωμάτων του μεταξύ των κοινών δικαιωμάτων (έως 5 000 ευρώ)·

— αν ένας γεωργός με κοινά δικαιώματα απονεμηθέντα βάσει της περιόδου αναφοράς έχει εισπράξει ποσά προερχόμενα από την πριμοδότηση βοοειδών χωρίς αντίστοιχα εκτάρια από άλλο παραγωγό (κατόπιν μεταβιβάσεως ή κληρονομικής διαδοχής) πριν το πρώτο έτος εφαρμογής του καθεστώτος ενιαίας ενισχύσεως, οι ιταλικές αρχές δεν έχουν συνυπολογίσει την αξία των ληφθέντων ειδικών δικαιωμάτων στα κοινά δικαιώματά του (έως 5 000 ευρώ).

86 Κατά την Επιτροπή, η ορθή εφαρμογή του άρθρου 48 του κανονισμού 1782/2003 επέβαλλε τον συνυπολογισμό των ειδικών δικαιωμάτων στα κοινά δικαιώματα μέχρι του ποσού των 5 000 ανά εκτάριο και, στη συνέχεια, τον συνυπολογισμό του υπολοίπου στα ειδικά δικαιώματα. Υποστήριξε, καθ' όλη τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, ότι τα δικαιώματα προσθέτων (ειδικών) ενισχύσεων για ποσό χαμηλότερο των 5 000 ευρώ δεν έπρεπε να χρησιμοποιούνται αυτοτελώς σε σχέση με την ενιαία ενίσχυση, αλλά να συνυπολογίζονται στα κοινά δικαιώματα προκειμένου να καθορισθεί το δικαίωμα ενισχύσεως ανά εκτάριο, ο δε υπολογισμός αυτός συνίσταται στη διαίρεση των ενισχύσεων που έχουν ληφθεί κατά την περίοδο αναφοράς διά τα εκτάρια τα οποία συνετέλεσαν στη χορήγηση των ενισχύσεων αυτών, ως εάν τα εκτάρια αυτά είχαν συντελέσει στη χορήγηση προσθέτων ενισχύσεων (μέχρι του ορίου των 5 000 ευρώ). Αντιθέτως, οι ιταλικές αρχές, διατηρώντας χωριστά τα κοινά δικαιώματα και τα ειδικά δικαιώματα (χωρίς καμία αναδιανομή), δημιούργησαν περισσότερα ειδικά δικαιώματα και, κατά συνέπεια, υποτίμησαν τα κοινά δικαιώματα αναφοράς.

87 Στα δικόγραφά της, η Ιταλική Δημοκρατία αναγνωρίζει ότι έχει παρεκκλίνει, με την πρακτική της, από την εφαρμογή των επιμάχων διατάξεων, όπως αυτή έχει γίνει δεκτή από την Επιτροπή. Υποστηρίζει ότι «[τ]α άρθρα 43 και 48 εφαρμόσθηκαν επί του κλάσματος των ποσών αναφοράς κάθε μεταβιβάζοντος γεωργού και, ως προς τον προς ον η μεταβίβαση γεωργό, επί του κλάσματος των ποσών που απορρέουν από τη γεωργική δραστηριότητά του, θεωρώντας ότι καθένας από αυτούς εδικαιούτο άμεσες ενισχύσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς» και ότι «οι ιταλικές αρχές αποφάσισαν να μην […] προβούν [στην αναδιανομή των δικαιωμάτων ειδικών ενισχύσεων] μόνο σε περίπτωση που το σύνολο όλων των ποσών αναφοράς […] κατέληγε σε μοναδιαίο ποσό ανά εκτάριο υψηλότερο των 5 000 ευρώ». Κατ' αυτήν, η εφαρμογή αυτή συνάδει και προς το άρθρο 48 του κανονισμού 1782/2003.

88 Επισημαίνεται ότι το άρθρο 48 του κανονισμού 1782/2003, το οποίο θεσπίζει τις προϋποθέσεις εφαρμογής της παρεκκλίσεως που προβλέπει το άρθρο 47 από τον γενικό κανόνα του άρθρου 43 του ίδιου κανονισμού, πρέπει κατ' ανάγκη να ερμηνεύεται στενά (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, Heininger, C-481/99, Συλλογή, EU:C:2001:684, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

89 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται ο γενικός σκοπός που επιδιώκεται με τον κανονισμό 1782/2003, δηλαδή η εφαρμογή του καθεστώτος ενιαίας ενισχύσεως. Κατά γραμματική ερμηνεία του άρθρου 48 του κανονισμού 1782/2003, λαμβανομένων υπόψη των παρακειμένων διατάξεων, η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή ως προς τον γεωργό ο οποίος έχει λάβει «πληρωμές που παρέχουν δικαιώματα ενίσχυσης υποκείμενα σε ειδικές προϋποθέσεις», τις οποίες αφορά το άρθρο 47 του εν λόγω κανονισμού, και ο οποίος, κατά την περίοδο αναφοράς, «δεν διέθετε εκτάρια όπως ορίζει το άρθρο 43 [του ίδιου κανονισμού]» για τον καθορισμό των δικαιωμάτων ενιαίας ενισχύσεως ή του οποίου το ανά εκτάριο ποσό δικαιώματος ενισχύσεως υπερβαίνει τα 5 000 ευρώ. Ο γεωργός αυτός, ο οποίος είτε δεν κατέχει εκτάρια είτε κατέχει εκτάρια για τα οποία το δικαίωμα ενισχύσεως ανά εκτάριο υπερβαίνει τα 5 000 ευρώ, έχει δικαίωμα α) ενισχύσεως ίσης προς το (βασικό) «ποσό αναφοράς» του το οποίο αντιστοιχεί στις άμεσες ενισχύσεις που του χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια της μέσης περιόδου τριών ετών και β) ενισχύσεων «για κάθε ποσό ύψους 5 000 [ευρώ] ή τμήμα του ποσού αναφοράς» (δηλαδή ειδικών ενισχύσεων) το οποίο έλαβε κατά τη διάρκεια της μέσης περιόδου τριών ετών.

90 Συνεπώς, οι ειδικές ενισχύσεις συνυπολογίζονται στο ποσό αναφοράς ανά εκτάριο μέχρι του ποσού των 5 000 ευρώ και, από το όριο αυτό και άνω, αποτελούν επιπλέον δικαίωμα (ειδικής) ενισχύσεως. Συναφώς, το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 1782/2003 προβλέπει ότι τα ποσά τα οποία απαριθμεί πρέπει να «συμπεριλαμβάνονται στο» ποσό αναφοράς, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 48 του ίδιου κανονισμού. Προκύπτει επίσης από το άρθρο 47, παράγραφος 2, του κανονισμού 1782/2003 ότι, από το 2007, και κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 33, 43 και 44 του ίδιου κανονισμού, τα ποσά που προέρχονται από πριμοδοτήσεις γαλακτοπαραγωγής και πρόσθετες ενισχύσεις (προβλεπόμενες στα άρθρα 95 και 96 του κανονισμού 1782/2003) θα «συμπεριλαμβάνονται στο» καθεστώς ενιαίας ενισχύσεως, υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 48 έως 50. Ως εκ τούτου, η σχετική νομοθεσία θεσπίζει την αρχή της σωρεύσεως σε ενιαία ενίσχυση των ενισχύσεων που προκύπτουν από διαφορετικές αιτίες.

91 Επομένως, κακώς υποστηρίζει η Ιταλική Δημοκρατία ότι από το άρθρο 48 του κανονισμού 1782/2003 απορρέει υποχρέωση να διατηρούνται χωριστές όλες οι ενισχύσεις που προκύπτουν από διαφορετικά δικαιώματα. Εξάλλου, η παραπομπή στο άρθρο 49 του εν λόγω κανονισμού, όπως γίνεται στο δικόγραφο της προσφυγής, ωσαύτως δεν μπορεί να στηρίξει την άποψη της Ιταλικής Δημοκρατίας. Η διάταξη αυτή, τιτλοφορούμενη «Όροι», η οποία αφορά τα δικαιώματα ειδικών ενισχύσεων, προβλέπει παρέκκλιση από το άρθρο 36, παράγραφος 1, και από το άρθρο 44, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, καθόσον επιτρέπει στον γεωργό ο οποίος έχει τέτοια δικαιώματα ενισχύσεως, για τα οποία δεν κατείχε εκτάρια κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, να παρεκκλίνει από την υποχρέωση να διαθέτει αριθμό επιλέξιμων εκταρίων ίσο προς τον αριθμό δικαιωμάτων. Η παρέκκλιση αυτή εξαρτάται από την προϋπόθεση διατηρήσεως τουλάχιστον 50 % της γεωργικής δραστηριότητας την οποία ασκούσε ο γεωργός κατά την περίοδο αναφοράς, εκφρασμένης σε μονάδες ζώντων ζώων. Διαπιστώνεται ότι η διάταξη αυτή δεν προβλέπει καμία εναλλακτική μέθοδο καθορισμού των ειδικών δικαιωμάτων ενισχύσεων και καμία υποχρέωση να διατηρούνται χωριστές οι ενισχύσεις που προκύπτουν από διαφορετικά δικαιώματα. Πράγματι, το άρθρο 49, παράγραφος 3, του κανονισμού 1782/2003 ορίζει ότι «[τ]α δικαιώματα ενίσχυσης που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 48 δεν τροποποιούνται».

92 Πρέπει επίσης να απορριφθεί το προβληθέν στο σημείο 32 του δικογράφου της προσφυγής επιχείρημα ότι τα ποσά τα οποία αφορά το άρθρο 48, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1782/2003 «προστίθενται» στο ποσό αναφοράς. Πράγματι, η σύγκριση μεταξύ των κειμένων του άρθρου 47, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού στις διάφορες γλώσσες, ιδίως στην ιταλική, στην αγγλική και στη γερμανική,

επιβεβαιώνει την έννοια των όρων «intégrés au» [(«συμπεριλαμβάνονται)] («sono inclusi», «included in», «in die Berechnung des Referenzbetrags aufgenommen»). Εν πάση περιπτώσει, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Ιταλική Δημοκρατία παραιτήθηκε από το επιχείρημα αυτό.

93 Όσον αφορά το επιχείρημα, αφενός, ότι η μέθοδος καθορισμού των δικαιωμάτων την οποία χρησιμοποίησαν οι ιταλικές αρχές δεν είχε ως συνέπεια διαφορές στη συνολική αξία των δικαιωμάτων ενισχύσεων τα οποία χορηγήθηκαν στους οικείους παραγωγούς και, αφετέρου, όσον αφορά τα ειδικά δικαιώματα, ότι η υποχρέωση διατηρήσεως των μονάδων ζώντων ζώων τηρήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 49 του κανονισμού 1782/2003, το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Δεδομένου ότι ο εν λόγω κανονισμός έχει προβλέψει συγκεκριμένη μέθοδο υπολογισμού των δικαιωμάτων ενισχύσεως προς τούτο και προκειμένου να διασφαλισθεί το σύννομο των δικαιωμάτων που χορηγούνται εντός όλων των κρατών μελών, η Ιταλική Δημοκρατία ήταν υποχρεωμένη να εφαρμόσει τη μέθοδο αυτή. Από την ανωτέρω ανάλυση προκύπτει ότι το άρθρο 48 του κανονισμού 1782/2003 έχει δεσμευτικό χαρακτήρα και δεν προβλέπει περιθώριο εκτιμήσεως για το κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, η Ιταλική Δημοκρατία δεν μπορεί να υποστηρίζει ότι η εναλλακτική μέθοδός της είναι εξίσου αποτελεσματική, κατάλληλη για να αποτρέπει τις απάτες ή, ακόμη, ευνοϊκότερη για τον γεωργό (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Ισπανία κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 44, EU:C:2002:192, σκέψη 87 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 28ης Μαρτίου 2007, Ισπανία κατά Επιτροπής, T-220/04, EU:T:2007:97, σκέψη 89 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

94 Το ίδιο ισχύει όσον αφορά το επιχείρημα ότι η ενέργεια των ιταλικών αρχών δεν προκάλεσε κανένα κίνδυνο για το Ταμείο. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Ιταλική Δημοκρατία εξακολουθεί να μην έχει προσκομίσει κάποιο αποδεικτικό στοιχείο ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση τον υπολογισμό, εκ μέρους των υπηρεσιών της Επιτροπής, των ακριβών ποσών που εκθέτουν σε κίνδυνο το Ταμείο. Πράγματι, προκύπτει, αφενός, από τα πρακτικά της διμερούς συσκέψεως της 8ης Φεβρουαρίου 2011 και, αφετέρου, από το έγγραφο της 13ης Δεκεμβρίου 2012 ότι οι ιταλικές αρχές έχουν, βάσει μεθοδολογίας εγκριθείσας από την Επιτροπή, «παράσχει τον υπολογισμό που εμφαίνει τον πραγματικό κίνδυνο για το Ταμείο ο οποίος απορρέει από την εσφαλμένη εφαρμογή των άρθρων 43 και 48 του κανονισμού 1782/2003 και αντιστοιχεί στο ποσό 1 813 699,96 ευρώ για τέσσερα έτη».

95 Όσον αφορά το επιχείρημα κατά το οποίο η Επιτροπή δεν επισήμανε τα συγκεκριμένα αποτελέσματα τα οποία απορρέουν από την εσφαλμένη εφαρμογή των άρθρων 43 και 48 του κανονισμού 1782/2003 από τις ιταλικές αρχές, και αυτό το επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί. Σύμφωνα με τις σκέψεις που προεκτέθηκαν στη σκέψη 31, στην Επιτροπή εναπόκειται να προσκομίσει στοιχείο που προκαλεί σοβαρή αμφιβολία και όχι να αποδείξει ότι οι κίνδυνοι υλοποιήθηκαν.

96 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων και ιδίως αυτών που εκτέθηκαν στις σκέψεις 89 και 90 ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι η ερμηνεία του άρθρου 48 του κανονισμού 1782/2003 την οποία υποστηρίζει η Ιταλική Δημοκρατία είναι αντίθετη τόσο προς το γράμμα του όσο και προς τη δομή του. Δεδομένου ότι το σύνολο των επιχειρημάτων της απορρίφθηκαν, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως τον οποίο προέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία σε σχέση με την εφάπαξ διόρθωση στο πλαίσιο του καθορισμού και της χορηγήσεως ειδικών δικαιωμάτων.

97 Επομένως, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

[παραλειπόμενα]

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Μαΐου 2016.

(υπογραφές)